

ปัญหาพิเศษ

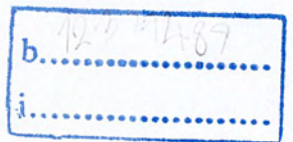
เรื่อง

การประเมินตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา
2553

SELF - ASSESSMENT MORAL AND ETHICS OF STUDENT'S IN
DEPARTMENT AGRICULTURAL EDUCATION, FACULTY OF INDUSTRIAL
EDUCATION, KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG,
ACADEMIC YEAR 2010

เลขหมู่.....32653
เลขทะเบียน.....
วัน, เดือน, ปี..... 7 ก.พ. 2555

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

หลักสูตร ค.อ.บ. (อุตสาหกรรมเกษตร)

สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2553

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

ปีการศึกษา 2553

ชื่อเรื่อง	การประเมินตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์ เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2553 Self-assessment moral and ethics of student's in Department Agricultural Education, Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, Academic Year 2010
ชื่อ – สกุล	นางสาวพัชรี หงษ์ทอง
หลักสูตร	ค.อ.บ. (อุตสาหกรรมเกษตร) สาขาวิชา ครุศาสตร์เกษตร
คณะ	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ปานจิต ป้อมอาสา

การศึกษาการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักศึกษาประเมินตนเองในด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ทั้งในด้านการมีวินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสำนึกส่วนรวม ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2553 จำนวน 69 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย สถานภาพและข้อมูลทั่วไป และการประเมินตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการแปลผลข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย (ร้อยละ 65.22) ส่วนใหญ่ศึกษาในระดับชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 56.52) เรียนในหลักสูตรวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช (ร้อยละ 60.87) มีคะแนนผลการเรียนอยู่ในระดับ 2.00 – 2.50 (ร้อยละ 20.29) ส่วนการประเมินตนเองด้านคุณธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร พบว่า ด้านคุณธรรมของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย 3.99) และด้านจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ย 4.29)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะการได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลต่างๆ บุคคลแรกที่ข้าพเจ้าจะบอกกล่าว คือ อาจารย์ปานจิต ป้อมอาสา ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ โดยท่านได้เสียสละเวลาดูแลการทำปัญหาพิเศษและให้คำปรึกษา แก่ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตั้งแต่การทำโครงร่างปัญหาพิเศษ จนกระทั่งเสร็จสิ้นเป็นปัญหาพิเศษฉบับสมบูรณ์ อันเป็นประโยชน์ต่อการทำปัญหาพิเศษเล่มนี้ ผู้จัดทำปัญหาพิเศษจึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จนทำให้การทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้สำเร็จได้

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งต่อความรัก ความห่วงใย ความปรารถนาดีของบิดา มารดา อาจารย์ และเพื่อน ๆ จนทำให้ปัญหาพิเศษ ในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ความดีและประโยชน์ที่เกิดจากการทำปัญหาพิเศษฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบแด่ บิดา มารดา อาจารย์และผู้ที่ยกย่องให้ความช่วยเหลือทุกท่านอย่างจริงใจ

พัชรี หงษ์ทอง

25 เมษายน 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	1
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	2
1.4 นิยามศัพท์.....	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	4
2.1 นโยบายคลมบดี.....	4
2.2 บทบาทของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม.....	4
2.3 บทบาทของอาจารย์.....	5
2.4 แนวทางการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม.....	7
2.5 การประเมินตนเอง.....	8
2.5.1 ความหมายของการประเมินตนเอง.....	8
2.5.2 ความสำคัญของการประเมินตนเอง.....	8
2.5.3 รูปแบบการประเมินตนเอง.....	8
2.5.4 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนรู้จักการประเมินตนเอง.....	9
2.5.5 ข้อควรปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการประเมินตนเอง.....	10
2.6 คุณธรรมและจริยธรรม.....	10
2.6.1 ความหมายของคุณธรรม.....	10
2.6.2 ความหมายของจริยธรรม.....	11
2.6.3 ประโยชน์ของคุณธรรมและจริยธรรม.....	11

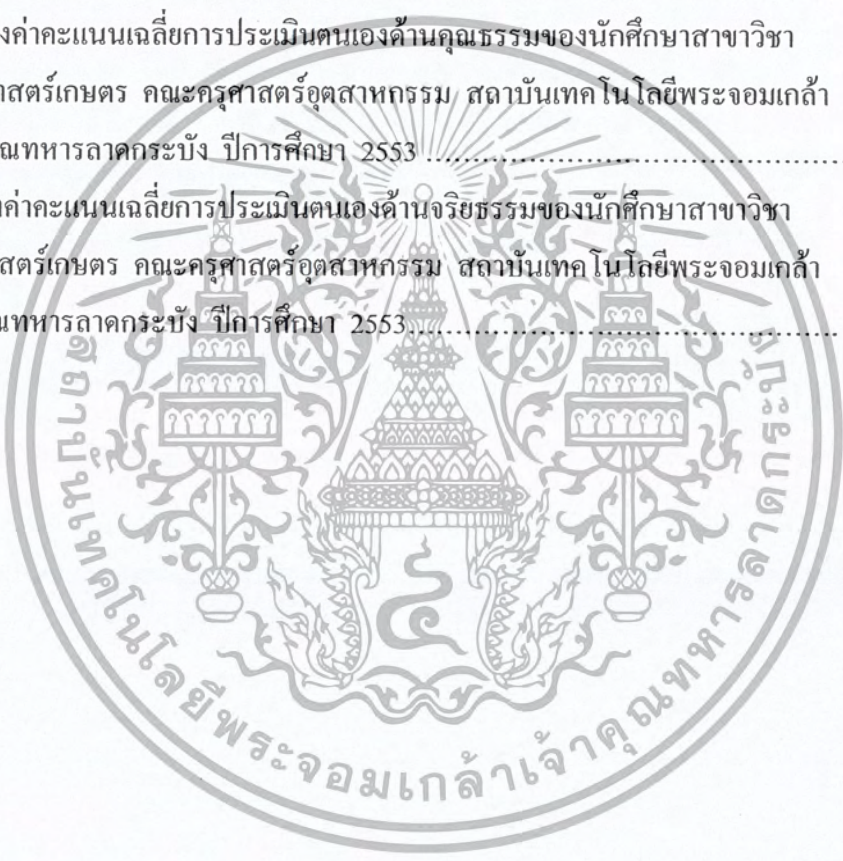
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.6.4 ลักษณะของคุณธรรมและจริยธรรม.....	12
2.7 การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม.....	15
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	23
3.1 ประชากร.....	23
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	23
3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	23
3.2.2 วิธีการดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะแบบสอบถาม.....	24
3.3 การนำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้.....	24
3.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม.....	24
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ.....	25
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล.....	27
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	34
บรรณานุกรม.....	36
ภาคผนวก.....	38

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ปีการศึกษา 2553.....	27
2 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยการประเมินตนเองด้านคุณธรรมของนักศึกษาสาขาวิชา ครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2553	28
3 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยการประเมินตนเองด้านจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชา ครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2553.....	30

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ในประเทศไทยเรามีการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้กับเยาวชนมานาน ผู้ที่มีบทบาทที่อยู่ใกล้ชิดตัวกับนักศึกษา มี 2 กลุ่ม คือ 1) พ่อ แม่ และ 2) ครูอาจารย์ ถึงในสังคมปัจจุบันก็ยังให้ความสำคัญกับคุณธรรมจริยธรรม หากไม่มีคุณธรรมและจริยธรรมสังคมก็ไม่น่าอยู่ ทำให้สังคมมีปัญหา แต่เพราะสังคมยังมีความเป็นห่วงว่าจะถูกอำนาจธรรมชาติทั่วไปเข้าแทรกซึม ดังนั้น คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงถือเป็นพันธกิจของครูอาจารย์ที่จะต้องประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อจะได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในหมู่นักศึกษาให้ได้ (สมบูรณ์ บุญโท, 2553:2)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้มีนโยบายมุ่งเน้นในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการในด้านครุศาสตร์อุตสาหกรรม ภาษาศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์ สังคมศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเป็นครูช่างอุตสาหกรรม นักฝึกอบรม นักเทคโนโลยีทางด้านเทคนิคศึกษา และผู้บริหารอาชีวศึกษาและธุรกิจอุตสาหกรรม มุ่งพัฒนาองค์กรให้ป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และภูมิปัญญา ทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งสนับสนุนการฝึกอบรมบริการวิชาการแก่สังคม และการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ที่สะท้อนถึงความเป็นผู้นำในศาสตร์ที่จัดการศึกษา สร้างเครือข่ายร่วมมือระหว่างกลุ่มคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ศิลปะศาสตร์ ประยุกต์ สถาบันอาชีวศึกษา องค์กร สมาคม และสภาวิชาชีพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และนโยบายด้านวิชาการและการจัดการศึกษาได้ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้จัดกิจกรรมประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านภูมิคุ้มกันยาเสพติด (คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, 2553 : www.indeed.kmitl.ac.th/Home)

ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องทำการประเมินผลด้านคุณธรรม และจริยธรรม ของนักศึกษาในสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร โดยให้นักศึกษาประเมินตนเอง เพื่อจะได้นำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วัตถุประสงค์

ให้นักศึกษาประเมินตนเองในด้านคุณธรรม จริยธรรมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ทั้งในด้านการมีวินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสำนึกส่วนรวม

1.3 ขอบเขตของปัญหา

ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเกี่ยวกับการประเมินตนเองด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 69 คน ประกอบไปด้วย

1. นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช จำนวน 42 คน
2. นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์ จำนวน 13 คน
3. นักศึกษาหลักสูตรอุตสาหกรรมเกษตร จำนวน 14 คน

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วนำมาหาค่าร้อยละ และแปลผลข้อมูลโดยการบรรยาย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลข้อมูลโดยการบรรยาย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประเด็นข้อเสนอนี้ๆ เกี่ยวกับการประเมินตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วนำมาสรุปประเด็นสำคัญ แล้วนำมาเสนอในข้อเสนอนี้

1.4 นิยามศัพท์

การประเมินตนเอง (Self-Assessment) หมายถึง การประเมินหรือตัดสินใจว่าตนเองชอบอะไร ไม่ชอบอะไร ทำอะไรได้มากน้อยเพียงใด ให้รู้ตนเอง (สมประสงค์ เสนารัตน์, 2552)

คุณธรรม (Moral) คือ หลักธรรมจริยาที่สร้างความรู้สึกรู้ผิดชอบชั่วดีในทางศีลธรรม มีคุณงามความดี ภายในจิตใจอยู่ในขั้นสมบูรณ์จนเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุขยินดี การกระทำที่ดีย่อมมีผลิตผลของความดี คือ ความชื่นชมยกย่องในขณะที่การกระทำชั่วย่อมนำความเจ็บปวดมาให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเป็นผู้มีคุณธรรม คือ การปฏิบัติตนอยู่ในกรอบที่ดึงความเข้าใจเรื่องการกระทำดีมีคุณธรรม เป็นกฎเกณฑ์สากลที่ตรงกัน เช่น การไม่ฆ่าสัตว์ ไม่เบียดเบียน ไม่ลักขโมย ไม่ประพฤติผิดในกาม เป็นต้น สภาพการณ์ของการกระทำที่ดี คือ ความเหมาะสมความควรต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมด้วยหลักจริยธรรมที่สามารถจำแนกความถูกผิด สามารถอบรมสั่งสอนให้ปฏิบัติตามมาตรฐานของพฤติกรรมที่ถูกต้อง มีสติสัมปชัญญะ รับผิดชอบชั่วดีตามค่านองคลองธรรม มีจิตใจลักษณะนิสัยความตั้งใจหรือเจตนาที่ดีงาม

(ประภาศรี สีหอำไพ, 2550 : 23)

จริยธรรม (Ethics) คือ ความประพฤติที่ชอบที่พึงปรารถนาของผู้อื่นที่ได้พบเห็น ความประพฤติในที่นี้หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลแต่ละคน que แสดงออกมาเป็นประจำ เป็นอุปนิสัยสืบเนื่องมาจากความคิด เชื่อถือ หรือนิสัยที่ได้สะสมไว้มิใช่เป็นการกระทำที่แสดงออกมาโดยเสแสร้งทั้งกาย วาจาและใจ จริยธรรมจึงมีความหมายว่าความดีที่พึงประพฤติ ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น ได้แก่มีความขยันหมั่นเพียร กตัญญูกตเวที รู้จักขอร้องและให้อภัย ตลอดจนการปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ครอบครัว เพื่อน ชุมชน ด้วยความชอบธรรม

(ประภาศรี สีหอำไพ, 2550 : 22)

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ทั้งในด้านการมีวินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสำนึกส่วนรวม

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1 นโยบายคณบดี ปีการศึกษา 2553

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้มีนโยบายมุ่งเน้นในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการในด้านครุศาสตร์อุตสาหกรรม ภาษาศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์ สังคมศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเป็นครูช่างอุตสาหกรรม นักฝึกอบรม นักเทคโนโลยีทางด้านเทคนิคศึกษา และผู้บริหารอาชีวศึกษาและธุรกิจอุตสาหกรรม มุ่งพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และภูมิปัญญา ทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งสนับสนุนการฝึกอบรมการบริการวิชาการแก่สังคม และการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ที่สะท้อนถึงความเป็นผู้นำในศาสตร์ที่จัดการศึกษา สร้างเครือข่ายร่วมมือระหว่างกลุ่มคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ ประยุกต์ สถาบันอาชีวศึกษา องค์กร สมาคม และสาขาวิชาชีพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ และนโยบายด้านวิชาการและการจัดการศึกษาได้ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมประจำปี โดย ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด (คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, 2553 : www.inded.kmitl.ac.th/Home)

2.2 บทบาทของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

ในการเรียนที่ผู้เรียนเรียนในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 18 – 24 ปี เป็นวัยผู้ใหญ่ตอนต้น เป็นวัยที่กำลังปรับปรุงเปลี่ยนแปลงความเชื่อ ทศนคติ และค่านิยมต่างๆ เริ่มต้นเข้าสู่มหาวิทยาลัยด้วยความสับสน ยุ่งยาก และลังเลใจ ประกอบกับการดำเนินชีวิตในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะมีอุดมคติสูง มีความปรารถนาอยู่ในสังคมที่ดีกว่า เชื่อกลุ่มเพื่อน ดังนั้นกระบวนการพัฒนาที่เหมาะสมและถูกต้องในรั้วมหาวิทยาลัย จะทำให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีบุคลิกภาพเป็นตัวของตัวเอง และมีความรับผิดชอบมากขึ้น

มหาวิทยาลัยจึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาในช่วงเวลาที่

นักศึกษาอยู่ในสถานการศึกษา การเรียนรู้จะเกิดจากการได้ยิน ได้ฟัง จากประสบการณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในเวลาเรียนและนอกชั้นเรียน ตลอดจนปฏิกิริยาที่ตอบโต้กับอาจารย์ เจ้าหน้าที่ ในหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งการติดต่อพบปะสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อน สิ่งเหล่านี้มีผลต่อการหล่อหลอม คุณธรรมและจริยธรรมนักศึกษา จึงกล่าวได้ว่านักศึกษากำลังอยู่ในกระบวนการที่ถูกพัฒนา พฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้มีคุณลักษณะที่พึงงาม ดังนั้นกิจกรรมต่างๆ ที่นักศึกษาทำ จึงเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษา เพราะงานด้านกิจกรรม เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถ อาทิ การทำงานร่วมกับบุคคลอื่น มีโอกาส ได้ตัดสินใจ ประสานสัมพันธ์ เพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพด้านจริยธรรม รู้จักการเป็นผู้นำและเป็นผู้ ตามที่ดีในสังคม นักศึกษาที่ได้รับประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา จะเกิดความมั่นใจ ในตนเอง จากการฝึกทักษะ ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม การแก้ไขเฉพาะหน้า การใช้เหตุผลในเชิง จริยธรรม การควบคุมอารมณ์ การเข้าถึงชุมชน นักศึกษาที่ได้รับประสบการณ์ในการเข้าร่วม กิจกรรมจึงได้มีการพัฒนาด้านต่างๆ อันเป็นการพัฒนาตนให้เกิดความมั่นใจ เป็นสมาชิกที่ดีใน สังคม ปกครองตนอยู่ในระเบียบวินัย มีคุณธรรมและจริยธรรม อันจะนำไปสู่ความสำเร็จ ความก้าวหน้าในการดำเนินชีวิต (คณะทำงานจัดทำแนวทางการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรเพื่อ เรียนรู้คุณธรรม จริยธรรม, 2543 : 9)

2.3 บทบาทของอาจารย์

บทบาทของอาจารย์นอกจากให้การศึกษาในเรื่ององค์ความรู้แล้ว อาจารย์ผู้สอนควร สอดแทรกเรื่องการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนิสิต นักศึกษา อาจารย์ทุกคนต้องให้ความ ร่วมมือในการปฏิบัติให้เหมือนกัน เช่น เช็กการเรียนตรงเวลาของนิสิต นักศึกษา หรือให้นิสิต นักศึกษาทำแบบฝึกหัดที่ช่วยให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น โครมาก่อนทำเสร็จก่อนแล้วเก็บคะแนนช่วย เท่ากับให้รางวัลหรือเสริมแรงกระตุ้นให้อยากมาตรงต่อเวลาหรืออาจจะให้นิสิตนักศึกษออภิปราย ตกลงกันว่า พัฒนา “ความตรงต่อเวลา” ด้วยวิธีการใดแล้วปฏิบัติตามที่ผู้เรียนเสนอ

นอกจากนี้อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องมีความรู้ และประสบการณ์พัฒนาในเรื่องของหลักการ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตลอดจนแนวทางที่จะทำบทบาทหน้าที่ดังกล่าว โดยที่หน้าที่ของการ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมจะต้องได้รับการยอมรับเป็นภาระงานที่ไม่น้อยไปกว่าหน้าที่การสอน โดยทั่วไป เช่น มีนิสิต นักศึกษา 20 คน ได้ใช้เวลาพบเพื่อสนทนา และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ต้องคิดภาระงานให้เท่ากับงานการสอน 1 หน่วยกิต

ผู้บริหารควรมีมาตรการเสริมแรงให้อาจารย์มีกำลังใจปฏิบัติหน้าที่นี้ เช่น มีการให้รางวัล หรือให้ทุนอาจารย์ที่สร้างระบบการพัฒนาที่เป็นไปได้ แล้วทดลองใช้แล้วได้ผลดีทำให้นิสิต

นักศึกษาที่มีความขยัน อดทน ใฝ่รู้ มีน้ำใจ เป็นต้น ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมให้อาจารย์ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรมและจริยธรรมไปด้วย

ดังนั้นในการเรียนการสอน ผู้สอนสามารถที่จะแทรกการเรียนการสอนคุณธรรม จริยธรรมในการสอนได้โดย

1. ทำแผนการสอนจริยธรรม แทรกไว้ทุกชั่วโมงของการสอน เช่น ชั่วโมงที่ 1 สอนคุณค่า การตรงต่อเวลา ให้คุณค่าของคนที่ตั้งใจและพยายามมาตรงต่อเวลา

2. สอนโดยให้ปฏิบัติ การยึดถือคำพูดที่ตกลงกันไว้ เมื่อสัญญาแล้วให้ปฏิบัติตามสัญญา เช่น ไม่พูดคุยในห้องเรียน ส่งงานทันเวลา ถ้าผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ตรงตามสัญญาก็จะได้คะแนนตามที่ตกลงกันไว้

3. สอนโดยสถานการณ์จริง ให้ผู้เรียนเล่าถึงประสบการณ์จริงที่ได้พบคนดี มีคุณธรรมว่ามีพฤติกรรมอย่างไร เขาประทับใจตรงไหน และควรจะให้เพื่อนๆ ได้แง่คิดหรือแนวปฏิบัติข้อใดบ้าง จากสถานการณ์ที่แต่ละคนได้ประสบ

4. การสอนโดยสื่อต่างๆ ให้ผู้เรียนตัดข่าวจากสื่อ นามานมาให้เพื่อนฟัง พร้อมกับมีข้อวิจารณ์เกี่ยวกับการประเด็นทางคุณธรรมต่างๆ ตลอดจนข้อแนะนำเพื่อให้ซึมซับในสิ่งที่ดีและความไม่ดี และช่วยแก้ไขสังคมให้มีความนิยมที่ถูกต้องสูงมากขึ้น

5. การศึกษานอกสถานที่ การศึกษานอกสถานที่ช่วยให้ผู้เรียนฝึกความพร้อมเพรียง การแสดงความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมกับหมู่คณะ การตรงต่อเวลา การไม่เห็นแก่ตัว เช่น การแข่งที่นั่นที่นอน อุปกรณ์ต่างๆ อาจารย์จะต้องฝึกให้รู้จักเสียสละ ปล่อยให้แข่งไปก่อน แล้วค่อยประกาศว่าใครเลือกที่ใด ให้สละที่ให้เพื่อนคนอื่น ให้ทุกคนฝึกเช่นนั้นทุกครั้งที่ยื่นรถ หรือตักอาหาร จนผู้เรียนรับรู้ว่าจะต้องเสียสละให้ผู้อื่น

6. กรณีศึกษา ให้ผู้เรียนมีโอกาสศึกษาจากกรณีต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยร่วมกันคิดถึงประเด็นปัญหาทางคุณธรรม วิธีการแก้ไข แนวทางป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดกรณีดังกล่าว กรณีศึกษาจะช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นตัวอย่างของการประพฤติปฏิบัติที่ผิดซึ่งก่อให้เกิดการเสียหายภายหลัง กรณีศึกษาจะช่วยเตือนสติให้นักศึกษาได้

7. การสอนเชิงพุทธ การพัฒนามนุษย์โดยการสอนเชิงพุทธที่รอบด้านมี 4 ประการ คือ

ก. พัฒนากาย คือ ใช้อวัยวะให้แข็งแรง มีสุขภาพดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ พัฒนาความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ถูกต้องดีงาม

ข. พัฒนาจิต คือ การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเกื้อกูลกัน มีประโยชน์ และประกอบอาชีพอย่างถูกต้อง

ค. พัฒนาจิต สร้างจิตให้สมบูรณ์ทั้งคุณภาพจิต คือ จิตใจที่ดีงาม สมรรถภาพจิต คือ ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ กำหนดทิศทางไปในทางที่ดีงาม และสุขภาพจิต คือ มีจิตใจที่ดีงาม

ง. พัฒนาปัญญา คือ ความรู้ความเข้าใจศิลปะ วิทยาศาสตร์ รับรู้ตามความเป็นจริง มีการคิดวินิจฉัยที่ถูกต้องบริสุทธิ์ เข้าใจโลก รู้จักวิธีแก้ไขปัญหาและรู้เท่าทันโลกและชีวิต ทำให้จิตเป็นอิสระหลุดพ้นความทุกข์โดยสมบูรณ์

8. สอนโดยทำคนเป็นแบบอย่าง ผู้สอนที่เข้าสอนตรงต่อเวลา ขยัน มีวินัย พุดจาสุภาพ เรียบร้อย ย่อมเป็นแบบอย่างของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน โดยผู้สอนไม่บอกกล่าว

ผู้เรียนที่สังเกตพฤติกรรมของผู้สอนด้วยความชื่นชม จะซึมซับสิ่งที่ดีงามของผู้สอนไว้ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าได้รับเอาคุณธรรมที่ดีงามมาน้อมนำปฏิบัติด้วยตนเองแล้ว

สรุปได้ว่าผู้สอนอาจจะใช้วิธีการหลากหลายในห้องเรียนเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนให้เกิดขึ้น โดยตรงและโดยอ้อม แม้กระทั่งการพูดคุยนอกห้องเรียนอาจจะเป็นการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมได้ บางครั้งผู้ปฏิบัติไปโดยไม่ทราบว่าเป็นสิ่งที่ผิดดั่งนั้นเมื่อได้รับคำชี้แนะ ตักเตือน หรือให้ข้อคิดก็ยอมจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจและพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาตรฐานที่สังคมยอมรับ (วิมลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, น.ป.ป. : 41-44)

2.4 แนวทางการจัดกิจกรรมนิสิต นักศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

ในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ เป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพราะบัณฑิตเป็นความหวังและพลังงานในการสืบทอดและสร้างสรรค์สังคม บัณฑิตที่มีคุณภาพย่อมจะเป็นหลักประกันความเจริญก้าวหน้า ความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ สถาบันอุดมศึกษาจึงมีภารกิจที่จะต้องมีความพร้อมในการพัฒนานิสิต นักศึกษาอย่างมีระบบ นิสิตนักศึกษาต้องได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้ ได้รับการฝึกฝน อบรมทักษะ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความสามารถ รวมทั้งได้รับการปลูกฝังเจตคติอันดีงาม ตลอดจนมีจิตสำนึกที่จะปฏิบัติหน้าที่เพื่อส่วนรวม

ดังนั้น การผลิตบัณฑิตจึงมีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ ประการแรก การพัฒนาวิชาชีพ (Professional Development) ให้เป็นบุคคลที่มีความเก่งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีความรู้ความสามารถเฉพาะศาสตร์ต่างๆ ตามหลักสูตรในสาขาที่เรียน อีกประการคือ การพัฒนาทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นการพัฒนานุคลิกภาพ จริยธรรม การประพฤติปฏิบัติอยู่ในศีลธรรมอันดี และเสียสละเพื่อส่วนรวม (คณะทำงานจัดทำแนวทางการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรเพื่อเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรม, 2543 : 9)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 การประเมินตนเอง

2.5.1 ความหมายการประเมินตนเอง (Self - Assessment)

การประเมินตนเอง (Self - Assessment) หมายถึง การประเมินหรือตัดสินใจว่า ผลงาน/ความสามารถมีคุณค่าและบ่งชี้ จุดเด่นและจุดด้อย ที่จะปรับปรุงผลการเรียนรู้ให้ดีขึ้น ดังนั้นการประเมินตนเอง จึงเป็นกระบวนการที่เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองว่าชอบอะไร ไม่ชอบอะไร ทำอะไรได้มากน้อยเพียงใด ให้รู้ตนเอง จะสามารถช่วยให้ตัดสินใจในสิ่งๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา งาน อาชีพ ที่เหมาะสมกับตนเอง

2.5.2 ความสำคัญของการประเมินตนเอง

การประเมินตนเอง เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งมีความสำคัญที่ให้คุณครูได้นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้

1. นักเรียนมีโอกาสในการประเมินผลงานของตนเอง ด้วยเกณฑ์และแนวทางการประเมินที่ตนเองมีส่วนร่วม
2. การประเมินตนเองใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายที่สามารถทำให้นักเรียนสนใจและประสบผลสำเร็จในการทำงาน
3. การประเมินตนเองมีลักษณะเฉพาะเป็นที่ยอมรับว่าทำให้นักเรียนเกิดความพยายามในการทำงาน
4. การประเมินตนเองมีคุณค่าทางจิตใจมากกว่าเทคนิคอื่นๆ
5. การประเมินตนเองทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้มากขึ้นเมื่อสามารถนำประสบการณ์ในการประเมินตนเองมาใช้ในการเรียนรู้

2.5.3 รูปแบบการประเมินตนเอง

การประเมินตนเองสามารถใช้ได้หลายรูปแบบ เช่น การเขียนอ้างอิง การอภิปราย การสะท้อนผล การแสดงความคิดเห็น การประเมินตนเองรายสัปดาห์ การตรวจสอบรายการ และการสัมภาษณ์ระหว่างครูกับนักเรียน

รูปแบบเหล่านี้เป็นการประเมินตนเอง ที่ให้นักเรียนได้ทราบถึงงานหรือการปฏิบัติของนักเรียนประกอบการตัดสินใจในสิ่งที่เรียนรู้ ซึ่งแต่ละแบบมีความแตกต่างกันเล็กน้อย ควรเลือกให้เหมาะสมให้นักเรียนประเมินตนเองเพื่อประเมินความก้าวหน้า เมื่อนักเรียนทราบเป้าหมายและเข้าใจเกณฑ์ที่กำหนดก็จะปฏิบัติตามกิจกรรม ซึ่งนักเรียนต้องทำความเข้าใจเกณฑ์อย่างชัดเจน เพื่อให้ นักเรียนประเมินค่าของผลงานจากการสังเกต การสะท้อนผล เพื่อให้ข้อมูลในการประเมินตนเอง

2.5.4 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนรู้จักการประเมินตนเอง

นักเรียนจะมีความสามารถการประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเองที่เข้มแข็งจะต้องได้รับการเรียนรู้และฝึกฝน ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ (Goals)

ขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดเป้าหมายและตัดสินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน รวมถึงกำหนดเกณฑ์ในการตัดสิน ซึ่งเป็นการกำหนดเป้าหมายและเกณฑ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน การทราบเป้าหมายและเกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานจะทำให้นักเรียนทราบว่า ควรปฏิบัติกิจกรรมอย่างไร และต้องทำอะไรเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 2 การใช้กฎเกณฑ์ในงานด้วยตนเอง (Effort)

ขั้นตอนนี้เป็นประยุกต์ใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้น ในการปฏิบัติงานซึ่งเกณฑ์จะทำให้ นักเรียนเกิดความพยายามที่จะทำให้เกิดขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด การที่นักเรียนได้มีตัวอย่าง จะเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ให้นักเรียนเข้าใจในเกณฑ์เฉพาะที่กำหนด ซึ่งถ้าใช้ภาษาที่นักเรียนเข้าใจ จะช่วยให้นักเรียนสามารถปฏิบัติงาน ได้ดียิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินตนเอง (Self - Assessment)

ขั้นตอนนี้จะให้นักเรียนได้ประเมินตนเอง โดยอาศัยองค์ประกอบของการประเมิน 3 กระบวนการ คือ

1. การสังเกตด้วยตนเอง (Self - Observation) เป็นการสังเกตการปฏิบัติงานของตนเองว่าสัมพันธ์สอดคล้อง เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานในการจะประสบผลสำเร็จหรือไม่

2. การตัดสินด้วยตนเอง (Self - Judgment) เป็นการตัดสินใจว่าการปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะหรือไม่ ผ่านเกณฑ์ที่พึงพอใจหรือไม่ เป็นการถามตนเองว่า “Were my goals met?”

3. การตอบสนอง (Self - Reaction) เป็นการพิจารณาระดับความสำเร็จว่ามีความพึงพอใจเพียงใด และจะมีการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเองว่าอย่างไร เป็นการถามตนเองว่า “How do I Feel about that?”

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินประสิทธิภาพ (Self - Efficacy)

ขั้นตอนนี้เป็นการประเมินประสิทธิภาพในการประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักเรียน โดยการกำหนดเป้าหมายและวางแผนการปฏิบัติงาน ครูต้องสนับสนุนและช่วยเหลือ ให้นักเรียนมีการปรับปรุงเป้าหมายและการวางแผนการปฏิบัติเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานอื่นๆ ให้ประสบผลสำเร็จหลากหลาย

2.5.5 ข้อควรปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการประเมินตนเอง

1. จำกัดความการประเมินค่าด้วยตนเองสำหรับนักเรียนว่าเป็นการพัฒนาคุณภาพของงานและการปฏิบัติ
2. ให้นักเรียนมองเห็นประโยชน์ของการประเมินตนเอง
3. พยายามเกี่ยวกับคุณประโยชน์ และคุณค่าทางจิตใจ ในการดำเนินการประเมินตนเองจนประสบผลสำเร็จ
4. นักเรียนแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับการประเมินตนเองอย่างเต็มที่
5. เริ่มจากการประเมินผลการปฏิบัติที่เป็นงานเล็ก ไปสู่งานที่ใหญ่ขึ้น
6. ใช้ความหลากหลายที่จะให้นักเรียนสามารถปฏิบัติการประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอ
7. เลือกการปฏิบัติงานที่เหมาะสมให้นักเรียนประเมิน
8. แสดงผลย้อนกลับ โดยมีครูและเพื่อนมีส่วนในการประเมินและให้มีการเสริมแรง
9. สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน
10. ยอมรับแนวคิดของนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง
11. เชื่อมั่นว่านักเรียนมีความสามารถในการประเมินตนเอง (สมประสงค์ เสนารัตน์,

2552)

2.6 คุณธรรมและจริยธรรม

2.6.1 ความหมายของคุณธรรม

คุณธรรม (Moral) คือ หลักธรรมจริยาที่สร้างความรู้สึกลึกซึ้งชอบชั่วดีในทางศีลธรรม มีคุณงามความดี ภายในจิตใจอยู่ในขั้นสมบูรณ์จนเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุขยินดี การกระทำที่ดีย่อมมีผลผลิตของความดี คือ ความชื่นชมยกย่องในขณะที่การกระทำชั่วย่อมนำความเจ็บปวดมาให้ การเป็นผู้มีคุณธรรม คือ การปฏิบัติตนอยู่ในกรอบที่ดั่งใจความเข้าใจเรื่องการกระทำดีมีคุณธรรมเป็นกฎเกณฑ์สากลที่ตรงกัน เช่น การไม่ฆ่าสัตว์ ไม่เบียดเบียน ไม่ลักขโมย ไม่ประพฤติผิดในกาม เป็นต้น สภาพการณ์ของการกระทำทำความดี คือ ความเหมาะสมความควรต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมด้วยหลักจริยธรรมที่สามารถจำแนกความถูกผิด สามารถอบรมสั่งสอนให้ปฏิบัติตามมาตรฐานของพฤติกรรมที่ถูกต้อง มีสติสัมปชัญญะ รับผิดชอบชั่วดีตามก่านองคลองธรรม มีจิตใจลักษณะนิสัยความตั้งใจหรือเจตนาที่ดีงาม (ประภาศรี สีหอำไพ, 2550 : 23)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.2 ความหมายของจริยธรรม

จริยธรรม (Ethics) คือ ความประพฤติที่ชอบที่พึงปรารถนาของผู้อื่นที่ได้พบเห็น ความประพฤติในที่นี้หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลแต่ละคนที่แสดงออกมาเป็นประจำ เป็นอุปนิสัยสืบเนื่องมาจากความคิด เชื่อถือ หรือนิสัยที่ได้สะสมไว้มิใช่เป็นการกระทำที่แสดงออกมาโดยเสแสร้ง ทั้งกาย วาจาและใจ จริยธรรมจึงมีความหมายว่าความดีที่พึงประพฤติ ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น ได้แก่มีความขยันหมั่นเพียร กตัญญูกตเวที รู้จักขอร้องและให้อภัย ตลอดจนการปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ครอบครัว เพื่อน ชุมชน ด้วยความชอบธรรม (ประภาศรี สีหอำไพ, 2550 : 22)

2.6.3 ประโยชน์ของคุณธรรมและจริยธรรม

1. ประโยชน์ของคุณธรรม การนำหลักคุณธรรมไปปฏิบัติอย่างถูกต้องจะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

- 1.1 ช่วยชีวิตดำเนินไปด้วยความราบรื่นและสงบสุข ไม่พบอุปสรรค
- 1.2 ช่วยให้คนเรามีสติสัมปชัญญะอยู่ตลอดเวลา ไม่เผลอตัว ไม่ลืมนัด จะประพฤติปฏิบัติในสิ่งใดก็จะระมัดระวังตัวอยู่เสมอ
- 1.3 ช่วยสร้างความมีระเบียบวินัยให้แก่บุคคลในชาติ
- 1.4 ช่วยควบคุมไม่ให้คนชั่วมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น การปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างแก่ผู้อื่น นับว่าเป็นคุณแก่สังคม เพราะนอกจากจะเป็นตัวอย่าง โดยการชี้นำทางอ้อมแล้ว ยังจะออกปากแนะนำสั่งสอนโดยตรงได้อีกด้วย
- 1.5 ช่วยให้มีมนุษยนาความรู้และประสบการณ์ที่ร่ำเรียนมาสร้างสรรคสิ่งที่มีคุณค่า
- 1.6 ช่วยควบคุมการเจริญทางด้านวัตถุและจิตใจของคนให้เจริญไปพร้อม ๆ กัน
- 1.7 ช่วยสร้างความมั่นคงทางจิตใจให้มนุษย์

2. ประโยชน์ของจริยธรรม การศึกษาจริยธรรมจะต้องมีการนำไปใช้ปฏิบัติจริงจึงจะได้ประโยชน์ ดังนี้

2.1 ประโยชน์ต่อตนเอง คือ ประโยชน์ต่อผู้ประพฤติ ผู้ปฏิบัติ คือ ช่วยให้เข้าใจตนเองว่าใครเป็นคนดี มีจริยธรรม คนที่เกิดจากพ่อแม่ที่จริยธรรมสูง แม้จะมีโอกาสเป็นคนดีได้ง่าย แต่ก็มิใช่น้อยเป็นคนชั่ว เพื่อใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล ครอบงำชีวิตได้อย่างประเสริฐ มีวิถีการครองชีวิตอย่างมีวิจารณ์ญาณ รู้จักคุณค่าของชีวิตสามารถพัฒนาสติปัญญา และจริยธรรมช่วยให้มีระดับจิตใจที่สูงขึ้น ช่วยตัดสินใจได้ถูกต้องว่า อะไรดีไม่ดี ถูก ผิด ช่วยให้ชีวิตเจริญก้าวหน้าสงบสุข

2.2 ประโยชน์ต่อสังคม คือ ช่วยให้นุชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ไม่ข่ม-
 เหยง ปองร้ายเบียดเบียนซึ่งกันและกัน ช่วยสังคมเจริญเป็นสังคมที่มีการจัดระเบียบทางสังคม
 เพราะเป็นศาสตร์ที่ช่วยให้สังคมเกิดความเป็นระเบียบ ช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว การเมือง และ
 เศรษฐกิจในวิถีทางสันติและเที่ยงธรรม คนรุ่นใหม่เติบโตอย่างเป็นผู้รับผิดชอบต่อสังคม

2.3 ประโยชน์ต่อประเทศชาติ ประชาชนคือประเทศชาติ ความประพฤติของ
 ประชาชนก็คือ ความประพฤติของประเทศชาติ การพัฒนาคุณภาพของคนก็คือการพัฒนา
 ประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า ถัดประนามพวกโกงชาติ ส่งเสริมสนับสนุนผู้บริหารประเทศที่
 สุจริต ซื่อสัตย์ เป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของประชาชนพลเมืองซึ่งจะมีผลโดยตรง
 ในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็วและมั่นคงต่อไป (พิภพ จชังเงิน, 2546 :
 24)

2.6.4 ลักษณะของคุณธรรมและจริยธรรม

1. ลักษณะด้านคุณธรรม มีลักษณะดังนี้

1.1 ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ
 ผูกพัน ด้วยความพากเพียร และความละเอียดรอบคอบ ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่
 เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น
 ลักษณะของผู้ที่มีความรับผิดชอบ คือ เป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา รู้จักหน้าที่ของตน มีความขยันหมั่นเพียร
 รู้จักวิธีรักษาตน ปกป้องตนเองให้มีความปลอดภัยพ้นจากอันตรายต่างๆ รู้จักคุมความประพฤติของ
 ตนเองให้ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม และรู้จักรักษาสุนามัย (สม โภชน์ เขียมสุภายิต, 2546 :
 585)

1.2 ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสม และตรงต่อความ
 เป็นจริง ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น ลักษณะของผู้ที่มี
 ซื่อสัตย์ คือ ประพฤติตรงไปตรงมาไม่กลัดกลุ้มต่อผู้อื่น ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน หรือเอาดีเข้าตน
 ไม่พุดปด ไม่หลอกลวงผู้อื่น ซื่อสัตย์ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น ไม่ให้ร้ายผู้อื่น (สม โภชน์
 เขียมสุภายิต, 2546 : 585)

1.3 ความสามัคคี หมายถึง ความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ร่วมมือกัน
 กระทำกิจการให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยเป็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ลักษณะของผู้ที่
 มีความสามัคคี คือ ปรับตนให้เข้ากับผู้อื่นได้ดี รับผิดชอบต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ไม่
 แบ่งแยกเป็นพวกเขาพวกเรา รักหมู่คณะ มีใจหวังดี และช่วยเหลือเกื้อกูลในทางไม่ผิดศีลธรรม
 (สม โภชน์ เขียมสุภายิต, 2546 : 590)

1.4 ความประหยัด หมายถึง การใช้สิ่งทั้งหลายพอเหมาะพอควร ให้ได้ประโยชน์มากที่สุด ไม่ยอมให้มีส่วนเกินมากนัก รวมทั้งการรู้จักระมัดระวัง รู้จักยับยั้งความต้องการให้อยู่ในกรอบและขอบเขตที่พอเหมาะพอควร ลักษณะของผู้ที่มีความประหยัด คือ รู้จักประหยัดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน รู้จักกำหนดรายจ่ายให้พอเหมาะพอควรแก่กำลังทรัพย์ ไม่ใช่จ่ายอย่างฟุ้งเฟ้อให้หมดเปลืองโดยเปล่าประโยชน์ ใช้และถนอมของใช้และทรัพย์สินให้คงคุณค่าและประโยชน์นานๆ ไม่แต่งกายเกินฐานะ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2546 : 591)

1.5 ความเสียสละ หมายถึง การละความเห็นแก่ตัว การให้ปันแก่ผู้ที่ควรได้รับด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา รวมทั้งการรู้จักสลัดทิ้งอารมณ์ร้ายในตนเอง ความมีจิตใจกว้างขวาง ช่วยเหลือเกื้อกูล การสละความสุขสบายหรือผลประโยชน์ของตนเอง อันเป็นการกระทำที่เป็นประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่น โดยที่ตนเองมิได้หวังผลตอบแทนความมีจิตใจกว้างขวาง ช่วยเหลือเกื้อกูล การสละความสุขสบายหรือผลประโยชน์ของตนเอง อันเป็นการกระทำที่เป็นประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่น โดยที่ตนเองมิได้หวังผลตอบแทน ลักษณะของผู้ที่มีความเสียสละ คือ บำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน สละ แบ่งปัน ทรัพย์ เครื่องอุปโภค แก่ผู้ที่สมควรได้รับ ช่วยแสดงความเห็นอย่างตรงไปตรงมา ช่วยเพิ่มพูนความรู้ใหม่แก่ผู้อื่นตามกำลังสติปัญญา (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2546 : 590)

1.6 มีน้ำใจ คือ ความจริงใจที่ไม่เห็นแก่เพียงตัวเองหรือเรื่องของตัวเอง แต่เห็นอกเห็นใจเห็นคุณค่าในเพื่อน มนุษย์ มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ ให้ความสนใจในความต้องการ ความจำเป็น ความทุกข์สุขของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน ลักษณะของผู้ที่มีน้ำใจ คือ ผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่นเข้าใจ เห็นใจ ผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) , 2550 : www.tlcthai.com)

2. ลักษณะด้านจริยธรรม มีดังนี้

2.1 ความกตัญญูกตเวที ความกตัญญู หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดในการอุปการะ หรือบุญคุณที่ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นมีต่อตนเอง กตเวที หมายถึง การแสดงออกเพื่อการตอบแทนบุญคุณ ความกตัญญูกตเวที หมายถึง การรู้บุญคุณและตอบแทนคุณต่อคนอื่นและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ ลักษณะของผู้ที่มีความกตัญญูกตเวที คือ ระลึกถึงผู้มีพระคุณอย่างสม่ำเสมอ ตอบแทนพระคุณด้วยความเต็มใจ ช่วยเหลืองานต่างๆ ของพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ ไม่ทำตนให้เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงแก่วงศ์ตระกูล และผู้มีพระคุณ ไม่ประพฤติเหี้ยมโหดต่อสัตว์ที่มีบุญคุณ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2546 : 587-588)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 การรักษาระเบียบวินัย หมายถึง การควบคุมความประพฤติให้ถูกต้องและเหมาะสมกับจรรยา มารยาท ข้อบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรมการรู้จักควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามข้อตกลง ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผน และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ย่อมนำมาซึ่งความสงบสุขในชีวิตของคน ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมและประเทศชาติ ลักษณะของผู้ที่มีการรักษาระเบียบวินัย คือ ควบคุมจิตใจและอารมณ์ให้อยู่ในกรอบและระเบียบที่ดีงาม ควบคุมและปรับปรุงกิริยาให้งดงาม เป็นระเบียบ สุภาพเหมาะสม บุคคล โอกาส เวลา และสถานที่ รักษาร่างกาย เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย เครื่องใช้ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่ และปฏิบัติตามกฎและข้อบังคับของสถานที่นั้นๆ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2546 : 588-589)

2.3 ความยุติธรรม หมายถึง การปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรง สอดคล้องกับความเป็นจริง และเหตุผลความเที่ยงธรรม ความชอบธรรมและความชอบด้วยเหตุผล ลักษณะของผู้ที่มีความยุติธรรม คือ ไม่เห็นผิดเป็นชอบ ไม่ลำเอียงเพราะความพอรักใคร่ โกรธ เกลียด กลัว หลง (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2546 : 591)

2.4 ความอดสาหัส หมายถึง ความพยายามอย่างเข้มแข็งเพื่อให้เกิดความสำเร็จในงาน ลักษณะของผู้ที่มีความอดสาหัส คือ อดทน ขยัน ไม่ท้อถอย กระตือรือร้น หนักแน่นไม่หวั่นไหว (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2546 : 592)

2.5 ความเมตตากรุณา หมายถึง เมตตา คือ ความรักใคร่ปรารถนาจะให้ผู้อื่นเป็นสุข กรุณา คือ ความสงสาร คิดจะช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับความสุข สามารถแสดงออกได้โดยการช่วยเหลือโดยการกระทำ หรือวาจา รวมถึงการไม่คิดร้ายต่อผู้อื่นด้วย ลักษณะของผู้ที่มีความเมตตากรุณา คือ ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น มีอาการทางกาย วาจา ที่แสดงต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพ นุ่มนวล ช่วยปลอบใจผู้ที่ได้รับความลำบาก ไม่เบียดเบียนผู้อื่นให้เป็นทุกข์ แสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นได้รับความสุขและความสำเร็จ ไม่ข่มขู่ คุกคาม ทุลาด้วยความเกรี้ยวโกรธเคียดแค้น เป็นต้น (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2546 : 592)

2.6 การมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมและสังคม คือ ภาวะที่ตื่นและรู้สึกตัว สามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ รูป รส กลิ่น เสียง และสิ่งสัมผัสได้ ลักษณะของผู้ที่มีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมและสังคม คือ มีความผิดชอบในการทำงานกลุ่ม รู้จักให้อภัยผู้อื่น มีน้ำใจในการช่วยเหลือผู้อื่น ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2538 : 231)

2.7 การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม

2.7.1 การปลูกฝังคุณธรรม ผู้ที่มีบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรม คือ

1. ครอบครัว เป็นแหล่งแรกที่ทำกรปลูกฝังหล่อหลอมตลอดจนถ่ายทอดค่านิยมอันทรงคุณธรรมแก่สมาชิกในครอบครัว วิธีการปลูกฝังคุณธรรมในครอบครัวอาจกระทำได้ 3 แบบ คือ

1.1 การใช้อำนาจ พ่อแม่อาจจะต้องใช้อำนาจเพื่อควบคุมคุณธรรมของลูกให้เป็นไปตามกรอบของคุณธรรมที่พ่อแม่ยอมรับ นั่นคือพ่อแม่จะต้องมีค่านิยม คุณธรรมบางอย่างของตนเอง หรือตัดสินใจเลือกรับคุณธรรมแบบหนึ่งแบบใดในสังคมที่มีความหลากหลายนั้น แล้วใช้อำนาจของตนเองฝึกจริยธรรมให้แก่ลูก วิธีการที่ใช้จึงมีทั้ง การคู่คำ การใช้วาจาที่รุนแรง การตัดสิทธิ์บางอย่างชั่วคราวหรือถาวร ตลอดไปจนถึงการลงโทษทางกายอื่นๆ

1.2 การถอดถอนความรัก การถอดถอนความรักเป็นวิธีการอีกวิธีหนึ่งที่พ่อแม่นิยมใช้กับลูกเพื่อสอนหรือฝึกให้ลูกยอมรับคุณธรรมของพ่อแม่ การถอดถอนความรักแสดงออกได้โดย การแสดงความโกรธและแสดงความไม่พอใจต่อการทำผิดของลูก ซึ่งเป็นการแสดงออกโดยไม่เกี่ยวข้องกับการลงโทษทางกาย

1.3 การสอนโดยใช้เหตุผล การสอนลูกโดยใช้เหตุผลโดยเฉพาะเหตุผลที่เป็นทางเลือกทางคุณธรรม เป็นวิธีการแสดงว่าพ่อแม่ได้ให้เกียรติและยอมรับว่า เยาวชนมีความสามารถทางการคิดพิจารณาและตัดสินใจบนพื้นฐานของการใช้เหตุผล วิธีการฝึกแบบนี้กระทำได้โดยพ่อแม่จะเป็นผู้กระตุ้นให้ลูกถามตนเองว่า ทำไมถึงทำเช่นนี้ ซึ่งเป็นการช่วยให้เขาลำดับความถูกต้องในการกระทำของตนเอง วิธีการที่จะก่อให้เกิดผลคือน้อย 2 ประการ คือ เป็นการช่วยให้ให้เยาวชนเกิดความเข้าใจพฤติกรรมทางคุณธรรม ซึ่งเป็นการเปิดใจรับเหตุผลหรือพฤติกรรมทางคุณธรรม และเป็นการแนะแนวทางให้เยาวชนได้มีการกระทำที่ถูกต้อง

วิธีการฝึกหัดคุณธรรม 3 วิธีข้างต้นจึงเปรียบเสมือนเป็นแบบอย่างของการเลี้ยงดู 2 แบบใหญ่ๆ คือ การเลี้ยงดูแบบเข้มงวดและการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

การเลี้ยงดูแบบเข้มงวดเกินไปหรือปล่อยปละละเลยเกินไป ทำให้เยาวชนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อครอบครัว โดยเฉพาะต่อตัวพ่อแม่ซึ่งเป็นต้นแบบ และยังพ่อแม่เพิ่มความทำให้เข้มงวดมากขึ้นเท่าใดลูกก็จะเกิดความหงุดหงิดกับเค้านิ่งใจมากขึ้นไปด้วย และเมื่อมีความคับข้องใจมากขึ้นเด็กคนนั้นก็จะมีความก้าวร้าวมากขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่พฤติกรรมทางคุณธรรมที่ไม่ดี และทำให้กลายเป็นคนที่ปรับตัวเข้ากับสังคมไม่ได้ ส่วนการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย โดยเด็กได้รับความรักจากพ่อแม่จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางคุณธรรมสำคัญ 4 ด้าน คือ การยึดหลักของตน

รู้สึกผิด ขอมรับผิด และต้านทานต่อสิ่งชั่วร้ายใจได้ดีกว่าเด็กที่ได้รับความรักมาน้อย ทั้งนี้เพราะเด็กจะมีเจตคติที่ดีต่อพ่อแม่ และรู้สึกมีความสุข (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2546 : 341)

2. เพื่อน เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดค่านิยมทางคุณธรรมบางอย่างให้เพื่อนได้รับรู้ รับไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดพฤติกรรมตามเพื่อนๆ ได้ โดยเฉพาะในวัยรุ่นจะทำอะไรก็จะตามเพื่อนจะเห็นได้ชัดที่สุด เช่น จากพฤติกรรมที่แสดงออกมาของเด็กกลุ่มเดียวกันที่จะทำอะไรเหมือนกัน ยกตัวอย่างถ้าเด็กกลุ่มนั้นตั้งใจเรียน เด็กทั้งกลุ่มก็จะมีลักษณะใกล้เคียงกันทั้งกลุ่ม ดังนั้นการเรียนรู้เชิงคุณธรรมของเพื่อนกลุ่มเดียวกันหรือวัยเดียวกันจึงถือว่ามีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการปลูกฝังคุณธรรม

3. พระสงฆ์ การปฏิบัติปฏิบัติชอบของพระสงฆ์หรือผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่นนั้นมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังคุณธรรมแก่เด็กนักเรียนนักศึกษาท้องถิ่นนั้นด้วย การจัดกิจกรรม เช่น การสอนคุณธรรม การเทศนา และประพฤติปฏิบัติอยู่ในศีลธรรม ก็เป็นอีกอย่างหนึ่งที่จะปลูกฝังให้นักเรียนนักศึกษาได้มีคุณธรรมมากขึ้น (รัตนากร วงศ์ศรี และคณะ, 2550 : 10)

4. สื่อมวลชน ในปัจจุบันนี้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการปลูกฝังหรือเปลี่ยนแปลงเจตนา ค่านิยมตลอดจนรูปแบบของพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน เป็นข้อยืนยันให้เห็นว่า สังคมยอมรับว่าสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อคุณธรรมของเยาวชนอย่างยิ่ง สาระทางคุณธรรมที่สื่อมวลชนเผยแพร่สู่สาธารณชน เยาวชนจะค่อยๆ รับอิทธิพลนั้นสะสมไว้ทีละน้อยอย่างตลอดเวลาและง่ายดาย เพราะเมื่อเยาวชนรับสารจากสื่อมวลชน เช่น วิทยุโทรทัศน์นั้น เยาวชนอาจจะเห็นในสิ่งที่แตกต่างไปจากสิ่งที่คุณพ่อคุณแม่สอน คือ ผู้ผลิตรายการต้องแสดงให้เห็น นอกจากนั้น เยาวชนแต่ละคนก็ชมรายการเดียวกัน ก็ยังเห็นภาพและเกิดความคิดทางคุณธรรมแตกต่างกันอีก ขึ้นอยู่กับภูมิหลังและรสนิยมของแต่ละคน เด็กผู้ชายที่มีความคิดต่อต้านสังคมอาจจะสนใจแต่เพียงว่า พระเอกหรือผู้ร้ายในเรื่องมีวิธีการวางแผนเพื่อทำลายฝั่งตรงข้ามอย่างไร ในขณะที่เด็กผู้หญิงที่ดูภาพยนตร์เรื่องเดียวกันไม่ได้ให้ความสนใจต่อแผนการทำลายกันเท่าใดนัก แต่สนใจถึงวิธีการผูกพันที่พระเอกมีต่อนางเอกเท่านั้น (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2546 : 346)

2.7.2 การปลูกฝังจริยธรรม

หลักสำคัญของการปลูกฝังจริยธรรม คือ การจัดประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งได้แก่ตัวอย่างและคำอธิบายชี้แนะ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในกฎเกณฑ์การตัดสินใจ ความถูกต้องของการกระทำ เกิดความเชื่อในสัมพันธระหว่างพฤติกรรมกับผลกรรม และเกิดความเชื่อในผลดีที่เกิดจากการบังคับตนเองให้ปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ การจัดเงื่อนไขสิ่งแวดล้อมทางสังคมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้จริยธรรมจะต้องจัดให้มีสอดคล้องกันทั้งประสบการณ์ตรง ตัวอย่าง และคำอธิบายชี้แนะ และถ้าหากว่าคำอธิบายนั้นมีลักษณะเป็นการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชี้แนะให้ผู้เรียนมองเห็นกฎเกณฑ์หรือความสัมพันธ์ต่างๆ จากประสบการณ์ตรงของผู้เรียน และจากตัวอย่างที่ประสบพบเห็น หรือได้รับการบอกเล่าด้วยแล้วการเรียนรู้จะเกิดในลักษณะที่ตรงเป้า และมีประสิทธิผลมากขึ้น

1. ประสบการณ์ตรง การพัฒนาความรู้ความเข้าใจในกฎเกณฑ์ของการตัดสินใจ ถูกผิดของการกระทำ อาจทำโดยให้ผู้เรียน ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจถูกผิดของการกระทำต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นบ้านหรือโรงเรียน และไม่ว่าจะเป็นเรื่องจริงหรือเรื่องสมมติ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ร่วมตัดสินใจและจากการคิดด้วยตนเองว่ากฎเกณฑ์ที่ใช้ควรเป็นอย่างไร จะต้องพิจารณาจากปัจจัยอะไร และตัดสินใจตามกฎเกณฑ์หนึ่งๆ แล้วจะเกิดผลอะไรตามมาบ้าง เช่น การยกตัวอย่างความประพฤติที่ไม่เหมาะสมและผลที่เกิดขึ้น และร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ในการพัฒนาความเชื่อในความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับผลกรรม ประสบการณ์ตรงก็มีอนุภาพมาก เทคนิคต่างๆ ของการปรับพฤติกรรมสามารถนำมาใช้ได้ แต่จะต้องเสริมด้วยการอธิบายชี้แนะเพื่อให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้และถ้าต้องการพัฒนาในเรื่องการบังคับตนเองก็ต้องจัดเงื่อนไขผลกรรมทางบวกกับผู้ตั้งมาตรฐานที่ค่อนข้างสูงแต่ปฏิบัติได้ให้กับตนเอง และพยายามปฏิบัติตามมาตรฐานนั้น ส่วนผู้ที่ตั้งมาตรฐานต่ำหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ การอธิบายชี้แนะให้มองความสัมพันธ์ระหว่างการตั้งมาตรฐาน การปฏิบัติตามมาตรฐาน และผลกรรมที่จะเกิดตามมา มีความสำคัญมาก เพราะเงื่อนไขดังกล่าวนี้มีความซับซ้อนจนหลายคนอาจมองไม่เห็นความสัมพันธ์ และเกิดความเข้าใจผิดเป็นอย่างอื่นได้

2. ประสบการณ์อ้อม คือ การแสดงตัวอย่าง คนเราสามารถเรียนรู้ได้จากการสังเกต ดังนั้นการปลูกฝังจริยธรรมสามารถกระทำได้โดยการแสดงตัวอย่างให้ดู เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับผลกรรม การแสดงตัวอย่างมีอนุภาพสูง และยิ่งสูงมากในกรณีผู้เรียนมีความเชื่อถือในบุคคลที่ทำเป็นแบบอย่าง เช่น ครู พระสงฆ์ และนักการเมือง เป็นต้น

การแสดงตัวอย่างสามารถกระทำโดยใช้สื่อต่างๆ เช่น สิ่งพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ และโทรทัศน์ อิทธิพลของสื่อต่างๆ เหล่านี้ที่มีต่อความเข้าใจเกี่ยวกับความผิดชอบชั่วดีของผู้รับสาร หากสื่อนำเสนอแต่สิ่งที่เป็นแง่บวก ช่วยแต่สิ่งที่ผิดศีลธรรม ก็จะทำให้ผู้รับสารซึมซับแต่สิ่งเหล่านั้น แต่หากว่ามีคุณธรรม จริยธรรม แทรกสอนบ้าง ก็จะทำให้ผู้ชมผู้รับสารเกิดการปลูกฝังและนำไปปฏิบัติตาม แต่เป็นที่ตระหนักกันดีในปัจจุบัน แต่ยังมีให้นำมาใช้ในทางสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาจริยธรรมเท่าที่ควร

3. การอธิบายชี้แนะ การอธิบายชี้แนะด้วยคำพูดเป็นวิธีที่สำคัญมากเช่นกัน ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจกฎเกณฑ์ และมองเห็นความสัมพันธ์ต่างๆ จากประสบการณ์ตรงและ ประการณ้อ้อม โดยการแสดงตัวอย่างตัวอย่างให้ดู จำเป็นต้องมีการอธิบายชี้แนะ เช่น การสอน จากครูอาจารย์ ครูอาจารย์จะต้องสอนเป็นแบบอย่างที่ดี จะทำให้ผู้เรียนเกิดความศรัทธาและเชื่อถือ ในตัวผู้อธิบายชี้แนะ การอธิบายชี้แนะแต่เพียงอย่างเดียวก็สามารทำให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อและ นำไปปฏิบัติตามได้ (ไพฑูริย์ สนิลรัตน์, 2546 : 194-196)

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รุ่งรัตน์ สนธิจันทร์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ใน โรงเรียนกลุ่มสนามชัย สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ต่างกัน การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์และระดับชั้นต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึง ประสงค์ในระดับสูง ส่วนนักเรียนที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ระดับปานกลางและต่ำมี คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
2. คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ที่ต่างกันมีค่าต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และคุณธรรมจริยธรรมและ ค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในระดับชั้นต่างกันมีค่าต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ปฏิสัมพันธ์ของความสามารถในการคิดวิเคราะห์กับระดับชั้นมีผลต่อคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชนิสรา ศิลาณุกิจ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในด้าน ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเสียสละ การพึ่งตนเอง ความสามัคคี และ ความขยันหมั่นเพียร 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามเพศและระดับชั้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับสูง เรียงลำดับจากมากหาน้อย คือ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ การพึ่งพาตนเอง และความขยันหมั่นเพียร

2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเสียสละ ด้านความสามัคคี และด้านความขยันหมั่นเพียร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านระเบียบวินัยและด้านการพึ่งตนเอง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสามัคคี และด้านความขยันหมั่นเพียร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความเสียสละและด้านการพึ่งตนเอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วิद्या ประชากุล (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักเรียนระดับประถมศึกษา การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย และเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักเรียนสามารถนำเสนอได้เป็น 5 ประเด็น ตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์การเรียนรู้ มุ่งหวังให้นักเรียนเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของครู เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังเพื่อรับสิ่งของ เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังเพื่อส่งงานตามที่ได้รับมอบหมาย ทำงานส่งครูตามที่ได้รับมอบหมายตรงเวลา แต่งกายได้อย่างถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน และทิ้งขยะลงในที่รองรับขยะ

1.2 กระบวนการเรียนรู้ จะต้องจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อสภาพการเรียนรู้ ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ครูให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติและลงมือทำกิจกรรมอย่างจริงจัง ครูจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครูจัดเตรียมสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกับประสบการณ์เดิมของนักเรียน ครูส่งเสริมการจัดทำโครงการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัย ครูยกย่อง ชมเชย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และให้กำลังใจแก่ผู้เรียน ครูให้ความสำคัญและสนใจต่อผู้เรียนอย่างจริงจัง ครูทำความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้สึกและความต้องการของผู้เรียนและตอบสนองอย่างมีเหตุผล และครูส่งเสริมผู้ที่มีความประพฤติดี

1.3 บทบาทของครู ครูควรมีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมให้แก่ผู้เรียนดังนี้ ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ครูให้ความสนใจในการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ครูคอยอำนวยความสะดวก ชี้แนะและข้อเสนอที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน ครูจัดสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ครูปลูกฝังค่านิยมที่ดีในด้านความมีวินัยแก่ผู้เรียน ครูส่งเสริมการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น และครูดูตาม ตรวจสอบ พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.4 สื่อและแหล่งเรียนรู้ จะต้องมีการนำทรัพยากรด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้มาใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งสื่อและแหล่งเรียนรู้ควรมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ สื่อมีคุณค่าและความหมายต่อผู้เรียน สื่อมีความเหมาะสมและทันสมัย สื่อและแหล่งเรียนรู้ใกล้เคียงกับประสบการณ์จริงของนักเรียน สื่อและแหล่งเรียนรู้สามารถหาได้ในท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนตระหนักรับในวัฒนธรรมท้องถิ่น

1.5 การติดตามและตรวจสอบ ครูจะต้องประเมินพฤติกรรมของนักเรียนด้วยการสังเกต ครูประเมินพฤติกรรมของนักเรียนด้วยการซักถาม ครูประเมินพฤติกรรมของนักเรียนด้วยการให้ลงมือปฏิบัติ ครูประเมินพฤติกรรมของนักเรียนตามสภาพจริง และนักเรียนประเมินผลตนเองเพื่อสะท้อนความรู้สึกและวิเคราะห์ผลงานของตนเอง

2. การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัยการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัยในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ค่าคะแนนเฉลี่ยโดยใช้แบบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัยของ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัยในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พจนานุกรม ป้องกันภัย (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติและความคาดหวังของชาวชุมชนสันติอโศก ที่มีต่อพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสัมมาสิกขาสันติอโศก กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างเสริมพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนสัมมาสิกขาสันติอโศก เพื่อ

เป็นข้อคิดและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพ นำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันยิ่งขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุมชนสันตือ โศกคาดหวังให้นักเรียนสัมมาสิกขาสันตือ โศกมีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม 7 ประการ ตามลำดับความสำคัญ คือ ขยัน มีวินัย มีสัมมาคารวะ ซื่อสัตย์ เมตตาเสียสละอดทนและกตัญญู เพราะต้องการให้นักเรียนประสบความสำเร็จในชีวิต และเป็นที่รักของผู้อื่น และเพื่อสร้างสังคมน่าอยู่

2. นักเรียนสัมมาสิกขาสันตือ โศกมีพฤติกรรมแสดงความซื่อสัตย์สูงสุด 81.7% และพฤติกรรมความอดทนน้อยที่สุด 31.7 % เพราะการปฏิบัติศีลช่วยให้เกิดคุณธรรมความซื่อสัตย์

3. นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมสอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนสัมมาสิกขาในระดับดี คือ มีคะแนนการปฏิบัติคุณธรรมในระดับสูงได้เปอร์เซ็นต์มากที่สุด ระดับกลางมีเปอร์เซ็นต์รองลงมา และระดับน้อยมีเปอร์เซ็นต์ต่ำที่สุดตามลำดับ ซึ่งเป็นสิ่งที่แตกต่างจากปกติ เพราะส่วนมากผลการประเมินมักจะออกมาในลักษณะคะแนนสูงจะมีน้อย ปานกลางจะสูง และคะแนนต่ำจะน้อย

วัฒนา สุวรรณ ไตรย์ และ ประยูร บุญใช้ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างรูปแบบกิจกรรม พัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) 2) หาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) โดยการนำรูปแบบกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมที่พัฒนาขึ้นไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักศึกษา ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม และความอดทนของพฤติกรรมของนักศึกษาหลังร่วมกิจกรรม เป็นเวลา 2 สัปดาห์ และเปรียบเทียบกับพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษา กลุ่มควบคุมซึ่งเป็นนักศึกษา โปรแกรมวิชาภาษาไทย

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) ประกอบด้วย

1.1 ระยะเวลาฐานเป็นการทำความรู้จักกับนักศึกษาและประเมินพฤติกรรมจริยธรรมก่อนการใช้รูปแบบกิจกรรมที่พัฒนา

1.2 ระยะการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรม จำแนกเป็น 2 ระยะคือ การอบรมแบบเข้มข้นใช้เวลา 3 วันๆ ละ 8 ชั่วโมง และกิจกรรมต่อเนื่องรายสัปดาห์ 4 สัปดาห์ๆ ละ 2 ครั้งๆ ละ 2 ชั่วโมง เป็นเวลา 16 ชั่วโมง

1.3 ระยะติดตามผล เป็นระยะเวลาประเมินความคงทนหลังเข้าร่วมกิจกรรม 2 สัปดาห์

2. ผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สรุปได้ดังนี้

2.1 นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมที่พัฒนาขึ้นมีพฤติกรรมจริยธรรมหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมในภาพรวม และ 2 ด้านย่อย คือ ด้านความเมตตากรุณา และด้านความรับผิดชอบ ส่วนด้านความมีระเบียบวินัย คะแนนพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน

2.2 นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนพฤติกรรมจริยธรรม ไม่แตกต่างกันกับนักศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม

2.3 นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนพฤติกรรมจริยธรรมระยะติดตามผลสูงกว่าคะแนนพฤติกรรมจริยธรรมหลังการอบรมโดยรวม และ 2 ด้านย่อย คือ ด้านความเมตตากรุณาและด้านความรับผิดชอบ ส่วนด้านความมีระเบียบวินัยไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการประเมินตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาสาขาวิชา
ครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง ปีการศึกษา 2553 มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 ประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเกี่ยวกับการประเมินตนเองด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา
ชั้นปีที่ 1 และ 2 หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 69 คน ประกอบ
ไปด้วย

1. นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช จำนวน 42 คน
2. นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์ จำนวน 13 คน
3. นักศึกษาหลักสูตรอุตสาหกรรมเกษตร จำนวน 14 คน

3.2 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งแบ่ง
แบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา เมื่อได้ข้อมูล
มาแล้วนำมาหาค่าร้อยละ และแปลผลข้อมูลโดยการบรรยาย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรม ของ
นักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และแปลผลข้อมูลโดยการบรรยาย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประเด็นข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการประเมิน
ตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วนำมา

สรุปประเด็นสำคัญ แล้วนำมาเสนอในข้อเสนอแนะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.2 วิธีการดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง
3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม
4. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาสาขาวิชา
ครุศาสตร์เกษตร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรม ของ
นักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประเด็นข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการประเมิน
ตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร

3.3 การนำแบบสอบถามไปทดลองใช้

เมื่อสร้างแบบสอบถามได้แล้ว ได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3
หลักสูตร 5 ปี ของภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี-
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 10 คน

หลังจากได้เก็บแบบสอบถามคืนกลับมาผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบหาความ
เชื่อมั่นด้วยวิธีของ Cronbach โดยคำนวณค่าดัชนีความเที่ยง โดยการคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟา
ได้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.74 (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2539 : 167-172)

$$\text{สูตร} \quad \alpha = \frac{(k-1)}{k} \left[1 - \frac{\sum \sigma_i^2}{\sigma^2} \right]$$

α = ดัชนีความเที่ยงของแบบสอบถามหรือสัมประสิทธิ์แอลฟา

k = จำนวนคำถาม

$\sum \sigma_i^2$ = ผลรวมของความแปรปรวนของคำถามแต่ละข้อ

σ^2 = ความแปรปรวนของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบทั้งฉบับของ
คนทั้งหมดที่ทำแบบสอบถาม

3.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังประชากร คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2

หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยเริ่มส่งและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองจำนวนแบบสอบถามที่ส่งมีจำนวน 69 ชุด ได้รับคืน 69 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 จากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

ตอนที่ 1 นำข้อมูลมาหาค่าร้อยละ (Percentage)

สูตร
$$\frac{X \times 100}{N}$$

กำหนดให้ X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ตอนที่ 2 นำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สูตร
$$\mu = \frac{\sum fx}{N}$$

กำหนดให้ μ = ค่าคะแนนเฉลี่ย
 \sum = ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
f = ความถี่
X = คะแนนที่กำหนด 1,2,3,4,5
N = จำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สูตร
$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left[\frac{\sum fx}{N} \right]^2}$$

กำหนดให้ σ = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 \sum = ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
f = ความถี่
X = คะแนนที่กำหนด 5,4,3,2,1
N = จำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

(ประคอง กรรณสูตร, 2542 : 61)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นำค่าคะแนนเฉลี่ยที่วิเคราะห์ได้มาแปรผลเป็นค่าคะแนนเฉลี่ยได้ดังนี้

ระดับค่าคะแนนเฉลี่ย 5.00 – 4.20 หมายถึง ระดับคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับดีมาก

ระดับค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 3.41 หมายถึง ระดับคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับดี

ระดับค่าคะแนนเฉลี่ย 3.40 – 2.60 หมายถึง ระดับคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 – 1.81 หมายถึง ระดับคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับพอใช้

ระดับค่าคะแนนเฉลี่ย 1.80 – 1.00 หมายถึง ระดับคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับปรับปรุง

(จรัญ จันทลักษณ์, 2540 : 18)

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

จากการศึกษาเรื่องการประเมินตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชา
ครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง ปีการศึกษา 2553 เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแล้วได้
ผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2553

รายการ	จำนวนคน (N=69)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	45	65.22
หญิง	24	34.78
2. ระดับการศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	30	43.48
ชั้นปีที่ 2	39	56.52
3. หลักสูตร		
เทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช	43	60.87
เทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์	13	18.84
อุตสาหกรรมเกษตร	14	20.29
4. คะแนนเฉลี่ยสะสม		
2.00 – 2.50	14	20.29
2.51 – 3.00	30	43.48
3.01 – 3.50	18	26.09
3.51 – 4.00	7	10.14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 1 แสดงสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2553 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย (ร้อยละ 65.22) ศึกษาในระดับชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 56.52) เรียนในสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช (ร้อยละ 60.87) มีคะแนนผลการเรียนอยู่ในระดับ 2.00 – 2.50 (ร้อยละ 20.29)

ตารางที่ 2 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยการประเมินตนเองด้านคุณธรรมของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2553

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ความรับผิดชอบ			
1. มีความสม่ำเสมอในการเข้าเรียนตามที่กำหนดในตารางเรียน	4.09	.70	ดีมาก
2. ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากครูและจากผู้อื่นอย่างดีที่สุด	3.96	.62	ดีมาก
3. มีความตั้งใจเพียรพยายามที่จะทำการบ้านให้ดีที่สุด	3.93	.75	ดีมาก
4. มีความตรงต่อเวลาในการเข้าชั้นเรียน	3.87	.78	ดีมาก
5. มีความตรงต่อเวลาในการส่งงานที่ได้รับมอบหมาย	3.71	.84	ดีมาก
ความซื่อสัตย์			
1. จริงใจต่อเพื่อนและผู้อื่น	4.42	.75	ดีมาก
2. ซื่อสัตย์ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น	4.25	.83	ดีมาก
3. ทำการบ้าน รายงานด้วยตนเองโดยไม่ลอกเลียนจากเพื่อนและผู้อื่น	3.84	.77	ดี
4. ทำรายงานโดยอ้างอิงเอกสาร แหล่งที่มาอย่างถูกต้อง	3.81	.89	ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
ความสามัคคี			
1. ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและทำงานเป็นหมู่คณะ ได้ลุล่วงไปด้วยดี	4.39	.69	ดีมาก
2. ร่วมมือร่วมใจกับสมาชิกในหมู่คณะเพื่อ ทำงานให้สำเร็จ	4.30	.73	ดีมาก
3. ตั้งใจทำงานโดยไม่แบ่งแยกพวกเขาพวกเรา	4.14	.47	ดี
ความประหยัด			
1. มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ดำเนินชีวิต อย่างพอเพียง	4.28	.72	ดีมาก
2. ทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายของตนเองอยู่เสมอ	3.56	1.34	ดี
3. ใช้จ่ายอย่างประหยัด	3.55	1.13	ดี
4. กำหนดรายจ่ายให้พอเหมาะพอควรแก่กำลัง ทรัพย์	3.52	1.20	ดี
5. ใช้และถนอมของใช้ และทรัพย์สินให้คง คุณค่าประโยชน์ให้นานที่สุด	3.38	1.01	ดี
6. แต่งกายเหมาะสมกับฐานะ	3.21	.89	ดี
ความเสียสละ			
1. แบ่งปัน ทรัพย์ และเครื่องอุปโภค แก่เพื่อน และผู้อื่นด้วยความเต็มใจ	4.20	.75	ดีมาก
2. ทำงานโดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน	4.13	.68	ดี
3. ช่วยสอนและแนะนำเนื้อหาความรู้แก่เพื่อน และผู้อื่น	4.01	.69	ดี
4. บำเพ็ญประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน	3.96	.81	ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
1. สร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดขึ้นภายใน ห้องเรียน	4.33	.76	ดีมาก
2. เข้าใจและเห็นใจเพื่อนที่มีความเดือดร้อน	4.32	.71	ดีมาก
3. รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขของตน ให้แก่เพื่อน	4.12	.71	ดี
4. เป็นผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือเพื่อนในงาน ต่างๆ	3.97	.68	ดี
รวม	3.99	.90	ดี

จากตารางที่ 2 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยการประเมินตนเองด้านคุณธรรมของนักศึกษาสาขาวิชา
ครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง ปีการศึกษา 2553 ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.99

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยการประเมินตนเองด้านคุณธรรมของ
นักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2553 อยู่ในระดับดีมาก คือ จริงใจต่อเพื่อนและผู้อื่น
ซื่อสัตย์ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและทำงานเป็นหมู่คณะ ได้ลุ่ล่งไปด้วยดี
ร่วมมือร่วมใจกับสมาชิกในหมู่คณะเพื่อทำงานให้สำเร็จ มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ดำเนินชีวิต
อย่างพอเพียง และแบ่งปัน ทรัพย์สิน และเครื่องอุปโภค แก่เพื่อนและผู้อื่นด้วยความเต็มใจ
ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยการประเมินตนเองด้านจริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์
เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง ปีการศึกษา 2553

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
--------	-----------	-----------------------------	-------

ความกตัญญูกตเวที

1. แสดงความเคารพครู พ่อแม่อย่างสม่ำเสมอ 4.61 .59 ดีมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
2. ระลึกถึงครูและพ่อแม่อย่างสม่ำเสมอ	4.55	.67	ดีมาก
3. ประพฤติตนได้เหมาะสม ไม่ทำให้เสื่อมเสีย ชื่อเสียงแก่วงศ์ตระกูล และสถานศึกษา	4.57	.63	ดีมาก
4. ช่วยเหลืองานต่างๆ ของครูและพ่อแม่	4.52	.67	ดีมาก
การรักษาระเบียบวินัยในตนเอง			
1. ตรงต่อเวลาในการเข้าห้องสอบ	4.55	.63	ดีมาก
2. สม่่าเสมอในการเข้าเรียนตามที่กำหนดใน ตารางสอน	4.33	.63	ดีมาก
3. รักษากฎระเบียบในระหว่างเรียน โดยไม่รับ/ พูดคุย โทรศัพท์ในระหว่างที่อาจารย์กำลัง บรรยาย	4.19	.79	ดี
4. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบข้อกำหนดของ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง	4.09	.85	ดี
5. ตั้งใจเรียน โดยไม่พูดคุยกับเพื่อนระหว่างที่ อาจารย์กำลังบรรยาย	3.90	.97	ดี
6. รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยในชั้นเรียน โดยไม่นำอาหาร เครื่องดื่ม มารับประทาน ในชั้นเรียน	3.88	.90	ดี
ความยุติธรรม			
1. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและเคารพ ความคิดเห็นของผู้อื่น	4.49	.65	ดีมาก
2. ให้ความเสมอภาคเท่าเทียมกันทุกคน	4.26	.65	ดีมาก
ความอดสาหัส			
1. มีความอดทนทำงานเมื่องานหนัก	4.30	.82	ดีมาก
2. มีความพยายาม มานะ บากบั่นในการทำงาน	4.26	.70	ดีมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
3. มีความตั้งใจทำงานเมื่อได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	4.25	.75	ดีมาก
4. กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ	4.04	.75	ดี
ความเมตตากรุณา			
1. ช่วยเหลือเพื่อนๆ ขามเคือคร้อน	4.38	.75	ดีมาก
2. ช่วยปลอบใจเมื่อเพื่อนได้รับความลำบากเคือคร้อน	4.35	.76	ดีมาก
3. มีใจเมตตากรุณาต่อสัตว์	4.33	.74	ดีมาก
4. มีความเสียใจเมื่อผู้อื่นมีทุกข์	4.25	.79	ดีมาก
5. แสดงกาย วาจา ต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพนุ่มนวล	4.20	.69	ดีมาก
การมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมและสังคม			
1. มีน้ำใจในการช่วยเหลือเพื่อนและผู้อื่น	4.36	.64	ดีมาก
2. รู้จักให้อภัยเพื่อนและผู้อื่น	4.35	.59	ดีมาก
3. ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ	4.33	.76	ดีมาก
4. มีความเอื้อเฟื้อแบ่งปันอุปกรณ์การเรียนต่อเพื่อนและผู้อื่น	4.33	.76	ดีมาก
5. มีความรับผิดชอบในงานของตนเองและหมู่คณะ	4.20	.77	ดีมาก
6. มีความรับผิดชอบในการเข้าประชุมกลุ่มและทำงานกลุ่ม	4.17	.78	ดี
รวม	4.29	.78	ดีมาก

จากตารางที่ 3 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยการประเมินตนเองด้านจริยธรรมของนักศึกษา สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2553 ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยการประเมินตนเองด้านจริยธรรมของ นักศึกษสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2553 ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก คือ แสดงความ เคารพครูและพ่อแม่อย่างสม่ำเสมอ ระลึกถึงครูและพ่อแม่อย่างสม่ำเสมอ ประพฤติตนได้เหมาะสม ไม่ทำให้เสื่อมเสียแก่วงศ์ตระกูล และสถานศึกษา ช่วยเหลืองานต่างๆ ของครูและพ่อแม่ ตามลำดับ

4.2 วิจัยรณผล

จากผลการศึกษาเรื่อง การประเมินตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษสาขาวิชา ครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ปีการศึกษา 2553

ผลการศึกษาพบว่า การประเมินตนเองด้านคุณธรรม ของนักศึกษสาขาวิชาครุศาสตร์ เกษตร มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย 3.99) และด้านจริยธรรมของนักศึกษสาขาวิชา ครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ปีการศึกษา 2553 มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ย 4.29) สอดคล้องกับ รุ่งรัตน์ สนธิจันทร์ (2551 : บทคัดย่อ) ว่า นักเรียนที่มีความสามารถในการวิเคราะห์สูง มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในระดับสูง ส่วนนักเรียนที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ปานกลางและต่ำ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในระดับปานกลาง และยัง สอดคล้องกับ พิภพ จงเงิน (2546 : 24) กล่าวว่า ถ้าทุกคนมีคุณธรรมจะช่วยทำให้ชีวิตดำเนินไป ด้วยความราบรื่นและสงบสุข ไม่พบอุปสรรค และถ้ามีจริยธรรมก็จะรู้จักคุณค่าของชีวิต สามารถ พัฒนาสติปัญญา มีระดับจิตใจที่สูงขึ้น ช่วยให้การตัดสินใจถูกต้อง ช่วยให้ชีวิตก้าวหน้า

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

จากการศึกษาเรื่องการประเมินตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาสาขาวิชา
ครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง ปีการศึกษา 2553 ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาประเมินตนเองในด้าน
คุณธรรม จริยธรรมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งให้ผู้เรียนมีคุณธรรม
จริยธรรม ทั้งในด้านการมีวินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสำนึกส่วนรวม
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี)
สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2553 จำนวน 69 คน เครื่องมือที่ใช้ในการในการศึกษา คือ
แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย สถานภาพและข้อมูลทั่วไป และการประเมินตนเองด้านคุณธรรม
จริยธรรม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้
โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ในการแปลผลข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย (ร้อยละ 65.22) ส่วนใหญ่
ศึกษาในระดับชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 56.52) เรียนในสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช
(ร้อยละ 60.87) มีคะแนนผลการเรียนอยู่ในระดับ 2.00 – 2.50 (ร้อยละ 20.29) ส่วนการประเมิน
ตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร พบว่า ด้านคุณธรรมของ
นักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตรมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย 3.99) และด้าน
จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตรมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ย
4.29)

ข้อเสนอแนะ

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเฉพาะนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร
หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ดังนั้น ควรทำการศึกษาให้ครบทั้งสองหลักสูตร เพื่อใช้เป็น
แนวทางในการจัดการสอนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนในภาควิชาครุศาสตร์เกษตรมีคุณธรรม จริยธรรม
ให้สอดคล้องกับความต้องการของนโยบายคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ผู้ทำการวิจัยในครั้งต่อไปควรสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม ให้มีข้อคำถามที่ชัดเจน กระชับ และอ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจและใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามสั้นลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. 2553. “นโยบายคณบดี : นโยบายการบริหารคณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม”. แหล่งที่มา : <http://www.indeed.kmitl.ac.th/Home/>, 25 ตุลาคม 2553.
- คณะทำงานจัดทำแนวทางการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรเพื่อเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรม. 2543.
การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมสำหรับบัณฑิตอุดมคติไทย.
กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย. 189 น.
- จรัญ จันทลักษณ์. 2540. สถิติวิเคราะห์และวางแผนงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ :
คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 468 น.
- ชนิสรา ศิลาณุกิจ. 2550. การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง วารสารวิจัยรามคำแหง. ปีที่ 10 ฉบับที่ 1
(มกราคม/มิถุนายน 2550). น. 1-9.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. 2534. สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 412 น.
- ทนงศักดิ์ ไสวจิตตสกุล. 2538. การสรรหา และการคัดเลือกบุคคลในสถานประกอบการ
นิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 234 น.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. 2539. วิธีการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : พีเอ็มการพิมพ์.
241 น.
- ประคอง วรรณสุด. 2542. สถิติเพื่อการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สุทธาคารพิมพ์. 355 น.
- ประภาศรี สีหอำไพ. 2550. พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 275 น.
- พรนั้คำ ป็องกันภัย. 2548. พฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนสัมมาสิกขาสันติอโศก
ที่ชุมชนลาดหวัง. กรุงเทพฯ : รายงานการวิจัยศูนย์วิจัยและพัฒนาแผ่นดินเชิงคุณธรรม.
65 น.
- พิภพ จ้างเงิน. 2546. จริยธรรมวิชาชีพ. กรุงเทพฯ : รวมสาสน์ จำกัด. 259 น.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. 2542. ความรู้คู่คุณธรรม รวบรวมบทความเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม
และการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 309 น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2538. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- รุ่งรัตน์ สนธิจันทร์. 2551. การศึกษาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ใน โรงเรียนกลุ่มสนามชัย สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ต่างกัน. กรุงเทพฯ : ปริชญานีพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 147 น.
- รัตนกร วงศ์ศรี และคณะ. 2550. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนลำปาง พานิชัยการและเทคโนโลยี. ลำปาง : ปริชญานีพนธ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. 69 น.
- วัฒนา สุวรรณไตรย์ และ ประยูร บุญใช้. 2549. การพัฒนารูปแบบกิจกรรมพัฒนาจริยธรรม ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี). กรุงเทพฯ : รายงานการวิจัยศูนย์วิจัย และพัฒนาแผ่นดินเชิงคุณธรรม. 163 น.
- วิณา ประชากุล. 2549. การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักเรียน ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : รายงานการวิจัยศูนย์วิจัยและพัฒนาแผ่นดินเชิงคุณธรรม. 71 น.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. ม.ป.ป. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์. 60 น.
- สมประสงค์ เสนารัตน์. 2552. “การประเมินตนเอง (Self - Assessment)” ร้อยเอ็ด : มหาวิทยาลัย ราชภัฏร้อยเอ็ด. (อัคราณา)
- สมโภชน์ เขียมสุภายิต. 2546. เอกสารการสอนชุดวิชาจริยศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 10. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 917 น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.). 2550. “คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ” เล่าสู่กันฟัง : แหล่งที่มา :
[http://www.tlcthai.com/webboard/view_topic.php?table_id=70&post_is=10085,](http://www.tlcthai.com/webboard/view_topic.php?table_id=70&post_is=10085)
 24 มกราคม 2554.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง การประเมินตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2553

คำอธิบาย นโยบายคณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้มีนโยบายด้านวิชาการและการจัดการศึกษาว่าส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด

ดังนั้น สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตรจึงมีนโยบายสนับสนุนดังกล่าว โดยการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาประเมินตนเองในด้านคุณธรรม จริยธรรมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ทั้งในด้านการมีวินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสำนึกร่วม

จึงขอความร่วมมือจากเพื่อนนักศึกษาให้ประเมินตนเองในแบบสอบถามนี้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยและให้นำเสนอให้กับอาจารย์ในสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตรต่อไป จึงได้ทำการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาพิจารณาเพื่อปรับปรุงแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสมต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง
2. ระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2
3. สาขาวิชาเอก (ระบุ)
4. คะแนนเฉลี่ยสะสม (Accu. GPA) ของนักศึกษาในปัจจุบัน คือ.....

ตอนที่ 2 คำชี้แจงโดยให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความเห็นที่กำหนดให้

โปรดระบุระดับความคิดเห็นในการประเมินตนเองของนักศึกษา ซึ่งกำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับของคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับดีมาก
- 4 หมายถึง ระดับของคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับดี
- 3 หมายถึง ระดับของคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับของคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับพอใช้
- 1 หมายถึง ระดับของคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	ประเด็นในการประเมินตนเอง	ระดับการประเมินตนเอง				
		5	4	3	2	1
ด้านคุณธรรม						
1. ความรับผิดชอบ						
1.1	ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากครูและจากผู้อื่นอย่างดีที่สุด					
1.2	มีความตั้งใจและเพียรพยายามที่จะทำการบ้านให้ดีที่สุด					
1.3	มีความสม่ำเสมอในการเข้าเรียนตามที่กำหนดในตารางเรียน					
1.4	มีความตรงต่อเวลาในการเข้าชั้นเรียน					
1.5	มีความตรงต่อเวลาในการส่งงานที่ได้รับมอบหมาย					
2. ความซื่อสัตย์						
2.1	ทำการบ้าน รายงาน ด้วยตนเองโดยไม่ลอกเลียนจากเพื่อนและผู้อื่น					
2.2	ทำรายงาน โดยอ้างอิงเอกสาร แหล่งที่มา อย่างถูกต้อง					
2.3	จริงใจต่อเพื่อนและผู้อื่น					
2.4	ซื่อสัตย์ทั้งต่อหน้าและลับหลังเพื่อนและผู้อื่น					
3. ความสามัคคี						
3.1	ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและทำงานเป็นหมู่คณะได้คล่องไป ด้วยดี					
3.2	ร่วมมือร่วมใจกับสมาชิกในหมู่คณะเพื่อทำงานให้สำเร็จ					
3.3	ตั้งใจทำงานโดยไม่แบ่งแยกพวกเขาพวกเรา					
4. ความประหยัด						
4.1	ทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเองอยู่เสมอ					
4.2	กำหนดรายจ่ายให้พอเหมาะพอควรแก่กำลังทรัพย์					
4.3	ใช้จ่ายอย่างประหยัด					
4.4	ใช้และถนอมของใช้และทรัพย์สินให้คงคุณค่าประโยชน์ให้ได้นานที่สุด					
4.5	แต่งกายเหมาะสมกับฐานะ					
4.6	มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	ประเด็นในการประเมินตนเอง	ระดับการประเมินตนเอง				
		5	4	3	2	1
5. ความเสียสละ						
5.1	บำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน					
5.2	ทำงานโดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน					
5.3	แบ่งปัน ทรัพย์สิน และเครื่องอุปโภค แก่เพื่อนและผู้อื่นด้วยความเต็มใจ					
5.4	ช่วยสอนและแนะนำเนื้อหาความรู้แก่เพื่อนและผู้อื่น					
6. มีน้ำใจ						
6.1	เป็นผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือเพื่อนในเรื่องต่างๆ					
6.2	รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขของตนให้แก่เพื่อน					
6.3	เข้าใจและเห็นใจเพื่อนที่มีความเดือดร้อน					
6.4	สร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดขึ้นภายในห้องเรียน					
2. ลักษณะด้านจริยธรรม						
1. ความกตัญญูคุณทวดดี						
1.1	ระลึกถึงครูและพ่อแม่อย่างสม่ำเสมอ					
1.2	แสดงความเคารพครูและพ่อแม่อย่างสม่ำเสมอ					
1.3	ช่วยเหลืองานต่างๆ ของครูและพ่อแม่					
1.4	ประพฤติตนได้เหมาะสมไม่ทำให้เสื่อมเสียแก่วงศ์ตระกูลและสถานศึกษา					
2. การรักษาระเบียบวินัยในตนเอง						
2.1	ตรงต่อเวลาในการเข้าห้องสอบ					
2.2	สม่ำเสมอในการเข้าเรียนตามที่กำหนดในตารางสอน					
2.3	รักษากฎระเบียบในระหว่างเรียน โดยไม่รับ/พุดคุยโทรศัพท์ในระหว่างที่อาจารย์กำลังบรรยาย					
2.4	ตั้งใจเรียน โดยไม่พุดคุยกับเพื่อนในระหว่างที่อาจารย์กำลังบรรยาย					
2.5	รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยในชั้นเรียนโดยไม่นำขนม อาหาร เครื่องดื่ม มารับประทานในชั้นเรียน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	ประเด็นการประเมินตนเอง	ระดับการประเมินตนเอง				
		5	4	3	2	1
2.6	แต่งกายถูกต้องตามระเบียบข้อกำหนดของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง					
3. ความยุติธรรม						
3.1	ให้ความเสมอภาคเท่าเทียมกันทุกคน					
3.2	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น					
4. ความอดสาหัส						
4.1	มีความอดทนทำงานแม้งานหนัก					
4.2	มีความตั้งใจทำงานเมื่อได้รับมอบหมายให้สำเร็จ					
4.3	กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ					
4.4	มีความพยายาม มานะ บากบั่นในการทำงาน					
5. ความเมตตากรุณา						
5.1	แสดงกาย วาจา ต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพ นุ่มนวล					
5.2	ช่วยเหลือเพื่อนๆ ยามเพื่อนเดือดร้อน					
5.3	ช่วยปลอบใจเมื่อเพื่อนและผู้อื่น ได้รับความลำบากเดือดร้อน					
5.4	มีใจเมตตากรุณาต่อสัตว์					
5.5	มีความเสียใจเมื่อผู้อื่นมีทุกข์					
6. การมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมและสังคม						
6.1	มีความรับผิดชอบในการเข้าประชุมกลุ่มและทำงานกลุ่ม					
6.2	มีความรับผิดชอบในงานของตนเองและหมู่คณะ					
6.3	รู้จักให้อภัยเพื่อนและผู้อื่น					
6.4	มีน้ำใจให้การช่วยเหลือเพื่อนและผู้อื่น					
6.5	ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ					
6.6	มีความเอื้อเฟื้อแบ่งปันอุปกรณ์การเรียนต่อเพื่อนและผู้อื่น					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 จากในตอนที่ 2 นักศึกษามีประเด็นข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการประเมินตนเอง
โปรดระบุ

ด้านคุณธรรม

.....
.....
.....
.....

ด้านจริยธรรม

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์
นางสาวพัชรี หงษ์ทอง
นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาครุศาสตร์ เกษตรศาสตร์ (ต่อเนื่อง 2 ปี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้